

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ja haldusmenetluse seaduse § 61 ning Sokkel Karjäärid OÜ 19.05.2023 esitatud taotluse nr T-L.MU/1018789, otsustab Keskkonnaamet:

1. Anda Sokkel Karjäärid OÜ-le (registrikood 16392048) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/519516 Päärdu II uuringuruumis kehtivusajaga viis aastat.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/519516 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/519516 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Rapla maakond, Rapla vald, Lipa küla, Kuivati, 78405) esitas 19.05.2023 Keskkonnaametile Päärdu II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse. Nõuetele vastav taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 19.05.2023 numbriga DM-124853-1.

Päärdu II uuringuruumi geoloogilise uuringu luba taotletakse Rapla maakonnas Märjamaa vallas Päärdu külas katastriüksusel Velise metskond 31 (katastritunnus 88402:001:0760). Katastriüksuste omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 22,30 ha (katastriüksuse pindala on 152,52 ha) ning teenindusala koosneb kahest lahustükist (põhjapoolse lahustüki pindala on 5,70 ha ja lõunapoolse lahustüki pindala on 16,60 ha). Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 35 uuringupuurauku ja kuni 35 uuringukaeveõõnt.

Uurimissügavus on kuni 12 m. Uuritavaks maavaraks on täiteliiv. Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on 335 tuh m³. Uuritava maavara võimalik kasutusvaldkond on taotluse kohaselt üldehitus. Taotletava loa kehtivusaeg on 5 aastat. Uuringu teostaja on Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Rapla maakond, Rapla vald, Lipa küla, Kuivati, 78405). Uuringute teostajal puudub hüdroteoloogiliste tööde tegemiseks vastav tegevusluba ja nende tööde tegemiseks tuleb leida vastav ettevõtte.

Taotletava uuringuruumi teenindusalal ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunapoolsest lahustükist ~723 m kaugusel lõunas asub Päärdu uuringuruumi teenindusala (loa nr L.MU/514280; loa omaja Marina Minerals OÜ).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub täielikult maaparandussüsteemiga Päärdu4 (TP9549), mille kood maaparandussüsteemide registris on 5111270010330002. Taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükkide lääneservast vähemalt 13,1 m kaugusel asub kuni 10 km² valgalaga maaparandussüsteemi eesvool Päärdu4 (TP-9549) (maaparandussüsteemide registri kood 51112700103300021M; eesvoolu kaitsevöönd 12 m; kalda veekaitsevöönd 1 m).

Lahustükkide vahelisel alal asub sama maaparandussüsteemi eesvool vähemalt 13 m kaugusel. Taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükid ei kattu eelpool nimetatud maaparandussüsteemi kaitsevöönditega.

Taotletava Päärdu II uuringuruumi teenindusalast jääb ~82 m kaugusele lõuna suunda Velise jõgi (registrikood: VEE1112700) ja selle kaldapiiranguvöönd (vid kood: 7208554).

Taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükkide lähistel asub II kategooria kaitsealuse liigi *Tetrao urogallus* (metsis; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9110769) elupaik. Metsise elupaiga piiritlemisel EELIS infosüsteemis on seni võetud aluseks, kas looduses nähtavad piirid, katastripiirid või metsisele mängualaga piirnev sobiv mets. Metsise paremaks kaitseks on kavas muuta kaardiandmeid EELIS infosüsteemis nii, et seal oleksid elupaikade piirid vastavuses metsisele sobivate elupaikade piiridega. Sellega seoses on edaspidi oodata ka taotletava Päärdu II uuringuruumi kattumist metsise elupaigaga. Asjaoluga tuleb arvestada, kuna on tõenäoline, et uuringuloa saamise ja võimaliku maavaravaru arvele võtmise korral hakkab metsise elupaik mõjutama maavara kaevandatavust.

Põhjapoolsest lahustükist ida suunas jääb ~123 m kaugusele III kaitsekategooria loomaliigi *Caprimulgus europaeus* (öösorr, väline tunnus: KLO9110764) elupaik.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusalast ~20,3 km kaugusel idas.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (30.05.2023 kiri nr 9-3/23/8651-2).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 19.05.2023.

Taotletavasse uuringuruumi ei jää Natura 2000 võrgustiku ala. Samuti puuduvad uuringuruumi mõjualas arheoloogilise väärtusega alad ning ajaloo- ja kultuurimälestised.

Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloo taotluse menetluse algatamise teate 09.06.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas menetlusosalisi avatud menetluse algatamisest 09.06.2023 kirjaga nr DM-124853-3. Uuringuloo taotluse avalikustamise käigus on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei tekkinud.

MaaPS § 27 lõike 3 alusel palus Keskkonnaamet 09.06.2023 kirjaga nr DM-124853-5 riigivara valitseja nõusolekut katastriüksuse Velise metskond 31 katastriüksuse kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) riigivara valitseja volitatud asutusena nõustus 05.07.2023 kirjaga nr 3-1.1/2023/3784 (registreeritud KOTKAS 05.07.2023 numbriga DM-124853-7) Päärdu II uuringuruumis uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Raplamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
 2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 09.06.2023 kirjaga nr DM-124853-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Märjamaa Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Märjamaa Vallavolikogu keeldus 11.07.2023 otsusega nr 129 (registreeritud KOTKAS-s numbriga DM-124853-6) Päärdu II uuringuruumi uuringuloo andmisest järgmistel põhjustel:

- lähimad majapidamised jäävad uuringuruumi lõunapoolsest lahustükist lõuna suunas ~128 m kaugusele katastriüksusele Pipra-Uuetoa (katastritunnus: 88402:001:0991), kagu suunas ~130 m kaugusele katastriüksusele Raba (katastritunnus: 88402:001:0119) ja lääne suunas ~302 m kaugusele katastriüksusele Männiku (katastritunnus: 88402:001:0131);
- Põhjapoolsele lahustükile lähim majapidamine asub ~420 m kaugusel kirdes katastriüksusel Kukeselja (katastritunnus: 50402:007:0490).
- Põhjapoolsest lahustükist ida suunas jääb ~123 m kaugusele III kaitsekategooria loomaliik;
- Lõunapoolsest lahustükist ida suunas asub ~741 m kaugusel VEP nr. 206822; Lõunapoolsest lahustükist kagu suunas ~125 m kaugusel Raba katastriüksusel (katastritunnus: 88402:001:0119) asub puurkaev (vid kood: PRK0059646) ja selle kaitsevöönd (vid kood: - 838012152) ning ~296 m kaugusel Vesiroosi katastriüksusel (katastritunnus: 50404:002:0188) asub puurkaev (vid kood: PRK0068329) ja selle kaitsevöönd (vid kood: - 1328538986), edela suunas ~508 m kaugusel Aasa katastriüksusel (katastritunnus: 88402:001:0026) asub puurkaev (vid kood: PRK0013806) ja selle kaitsevöönd (vid kood: -1380536969) ning lõuna suunas ~515 m kaugusel Sipelga katastriüksusel (katastritunnus: 88402:001:0186) asub puurkaev (vid kood:

PRK0009072) ja selle kaitsevöönd (vid kood: -1238536969);

- Rapla maakonnaplaneeringus kajastatakse uuringuloo ala rohelise võrgustiku osana. Rohelise võrgustiku alal kavandatavate planeeringute, kavade jm. puhul tuleb arvestada nõudega, et roheline võrk jääks toimima, et tugialade suurust oluliselt ei vähendata ega lõigata läbi rohelisi koridore;

- kohalikke majapidamisi pole teavitatud kui kaugele nende kinnistutest planeeritakse geoloogilist uuringuruumi;

Keskkonnaamet edastas 12.07.2023 kirjaga nr DM-124853-9 Sokkel Karjäärid OÜ-le tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks Märjamaa Vallavolikogu 11.07.2023 otsuse nr 129. Sokkel Karjäärid OÜ palus pikendada kirjale vastamise tähtaega (19.07.2023, KOTKASes registreeritud numbriga DM-124853-10), mille Keskkonnaamet rahuldas 25.07.2023 (Kotkases numbriga DM-124853-11).

Sokkel Karjäärid OÜ teavitas Keskkonnaametit 31.07.2023 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 14.09.2023 numbriga DM-124853-12), et 28.07.2023 esitas Sokkel Karjäärid OÜ Tallinna Halduskohtule kaebuse Märjamaa Vallavolikogu 11.07.2023 otsusele nr 129 „Arvamuse andmine Päärdu II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“.

15.09.2023 teavitas Sokkel Karjäärid OÜ Keskkonnaametit kirjaga (registreeritud KOTKASes 18.09.2023 numbriga DM-124853-13) Märjama kohaliku omavalituse ja Kohtu otsustest. Tallinna Halduskohus otsustas 07.09.2023 (haldusasja number 3-23-1669) rahuldada kaebus õigusvastasuse tuvastamise nõudes ning tuvastada Märjamaa Vallavolikogu 11.07.2023 otsuse nr 129 „Arvamuse andmine Päärdu II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“ õigusvastasus. Sellest tulenevalt otsustas Märjamaa Vallavolikogu 29.08.2023 otsusega nr 136:

1. Võtta Sokkel Karjäärid OÜ 28.07.2023 kaebus õigeks.
2. Tunnistada kehtetuks Märjamaa Vallavolikogu 11. juuli 2023 otsus nr 129.
3. Nõustuda Päärdu II uuringuruumi geoloogilise uuringuloo andmisega.

Eelnevat arvestades palus Sokkel Karjäärid OÜ oma 15.09.2023 kirjas (registreeritud KOTKASes 18.09.2023 numbriga DM-124853-13) ka menetlusega jätkata.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja xx.xx.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Sokkel Karjäärid OÜ-lt xx.xx.xxxx kirjaga nr xx arvamust või

vastuväiteid uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Keskkonnaamet edastas sama kirja teadmiseks Märjamaa Vallavalitsusele. Menetlusosalised vastasid xx.xx.xxxx.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine. Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Rapla maakond, Rapla vald, Lipa küla, Kuivati, 78405).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jätmete ladestamiskoht ei ole jättemehoidla jätteseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjättemekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jättemekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jättemekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Sokkel Karjäärid OÜ esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo taotluse menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan

määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusetega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt MaaPS, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, JäätS jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loal täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

RMK riigivara valitseja volitatud asutusena nõustus 05.07.2023 kirjaga nr 3-1.1/2023/3784 (registreeritud KOTKAS 05.07.2023 numbriga DM-124853-7) Päärdu II uuringuruumis uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Raplamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloa täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

Tulenevalt Sokkel Karjäärid OÜ 28.07.2023 Tallinna Halduskohtule esitatud kaebusest Märjamaa Vallavolikogu 11.07.2023 otsusele nr 129 „Arvamuse andmine Päärdu II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“, mis rahukdati Tallinna Halduskohu 07.09.2023 otsusega (haldusaja number 3-23-1669) otsustas Märjamaa Vallavolikogu 29.08.2023 otsusega nr 136:

1. Võtta Sokkel Karjäärid OÜ 28.07.2023 kaebus õigeaks.
2. Tunnistada kehtetuks Märjamaa Vallavolikogu 11. juuli 2023 otsus nr 129.
3. Nõustuda Päärdu II uuringuruumi geoloogilise uuringuloa andmisega.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid

ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 1 - 5, 8 - 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu Päärdu II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Sokkel Karjäärid OÜ -l ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga XX.XX.2023).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839
Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee